

Υστερνιώτικα

ΑΣΗΜ. ΦΩΤΗΛΑ 40 & ΛΕΩΦ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ
ΑΘΗΝΑ 114 73

ΤΡΙΜΗΝΗ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΥΣΤΕΡΝΙΩΤΩΝ ΤΗΝΟΥ

ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 5
ΑΠΡΙΛΙΟΣ - ΜΑΪΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 1990

ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ ^{Sc.} Ο ΚΛΗΤΟΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

Από το βιβλίο του «Είμαστε Χριστιανοί;»

Κάτι από την προσωπική μου πείρα... Από την καθαρά προσωπική μου πείρα θ' αναφέρω μόνο δύο γεγονότα (προσοχή, λέω γεγονότα, γιατί είναι πραγματικά γεγονότα, μου συνέβησαν, έγιναν. Και είναι για μένα μια αδιάσειστη μαρτυρία, για το ότι ο Χριστός είναι ζωντανός και είναι πάντα κοντά μας και μας αγαπά.

Το πρώτο απ' αυτά τα γεγονότα αναφέρεται στη χειροτονία μου ως κληρικού:

Ήταν φθινόπωρο του 1938 και είχε περάσει σχεδόν ένας χρόνος αφ' ότου είχα επιστρέψει απ' τις σπουδές μου στο Εξωτερικό. Για να εξοικονομήσω τα έξοδά μου, εργαζόμουν ως Γραμματεύς στη Χριστιανική Αρχαιολογική Εταιρεία, που ετοίμαζε τον πρώτο τόμο του Corpus των Χριστιανικών Επιγραφών της Ελλάδος. Ταυτόχρονα είχα αρχίσει τη διαδικασία για να πάρω το διδακτορικό δίπλωμα απ' τη Θεολογική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών. Έτσι θα άρχιζα τη πανεπιστημιακή μου καριέρα.

Ήμουν όμως πια 33 χρόνων και έπρεπε να αποφασίσω αν θα γίνω κληρικός ή θάμενα λαϊκός θεολόγος, συνεχίζοντας μόνο την ακαδημαϊκή μου σταδιοδρομία. Για να με φωτίσει η Θεός πάνω σ' αυτό το τόσο βασικό για μένα ζήτημα, αποφάσισα να το κάνω θέμα έντονης προσευχής. Μετά δύο περίπου μήνες, μου ήταν πια καθαρό, πως έπρεπε να γίνω κληρικός και παράλληλα να συνεχίζω και την επιστημονική μου προσπάθεια. Δεν είχα όμως ακόμα ξεκαθαρίσει μέσα μου, αν ως κληρικός θα γινόμουν έγγαμος ή όχι. Συνέχισα να ενοχλώ έντονα τον Κύριο και τέλος μου ξεκαθαρίστηκε κι αυτό.

Τότε, χωρίς να πω σε κανέναν απολύτως τίποτε και χωρίς να έχω από πουθενά κι από κανέναν καμμιά απολύτως ένδειξι, άρχισε μέσα μου να δημιουργείται η πεποίθησις, ότι η χειροτονία μου θα γινόταν πολύ σύντομα.

Ήταν πια αρχές Δεκεμβρίου, όταν η μητέρα μου άρχισε να με πιέζει, ότι για τα Χριστούγεννα θα έπρεπε να ράψω ένα καινούργιο κοστούμι. Είχε δίκιο, γιατί πραγματικά η φτωχή μου γκαρνταρόμπα το χρειαζόταν. Έχοντας όμως μέσα μου την πληροφορία, ότι σύντομα θα χειροτονηθώ και ότι συνεπώς δε θάπρεπε να δαπανήσω ένα σημαντικό για το πενιχρό τότε βαλάντιό μου χρηματικό ποσό, για ν' αποκτήσω ένα πολιτικό κοστούμι που σύντομα θα μου ήταν άχρηστο, το ανέβαλλα συνεχώς, προβάλλοντας στη μητέρα μου, που επέμενε, διάφορες δικαιολογίες.

Εν τω μεταξύ πλησίαζαν τα Χριστούγεννα και μια και τότε δεν είχε ακόμα επικρατήσει η μόδα της «μαλλούρας», έπρεπε... το λιγώτερο να κουρευτώ. Το κουρείο, που κουρευόμουν ήταν στην οδό Μητροπόλεως και ο κουρέας ήξερε, πως εγώ είχα πάντα κουρεμένα πολύ κοντά τα μαλλιά μου. Τώρα είχα πια δύο μηνών μαλλιά. Πώς να του εξηγήσω, ότι τα ήθελα από ό,τι ήταν ακόμη μακρύτερα; Ανέβαλλα από μέρα σε μέρα να κουρευτώ, αλλά είχε φτάσει πια η παραμονή των Χριστουγέννων και δεν είχα ακόμα όχι συγκεκριμένη πρόταση, αλλά ούτε καν ένδειξη, ότι σύντομα θα χειρο-

τονηθώ. Μέσα μου όμως ή-
μουν απόλυτα βέβαιος ότι η η-
μέρα πλησίαζε.

Ήταν απόγευμα της Παρα-
μονής των Χριστουγέννων και
εργαζόμουν στο δεύτερο Θεο-
λογικό Σπουδαστήριο, που
στεγαζόταν τότε στην άλλοτε
δεύτερη Αίθουσα της Φιλοσο-
φικής Σχολής, που ήταν προς
την πλευρά της Ακαδημίας.
Είχε πια αρχίσει να σκοτεινιά-
ζει και έπρεπε να πάρω τη με-
γάλη απόφαση: «Να κουρευ-
τώ ή να μη κουρευτώ; Αλλά
δεν ήθελα να πάω κόντρα στην
εσωτερική μου πληροφορία.
Γι' αυτό αποφάσισα να πάω...
σ' άλλον κουρέα. Πραγματικά,
πήγα σ' εκείνο το κουρείο,
που ήταν τότε στην οδόν Ακα-
δημίας, δίπλα στη Λυρική Σκη-
νή. Όταν κάθισα στην καρέ-
κλα, χωρίς άλλες εξηγήσεις, έ-
δωσα οδηγίες στον κουρέα,
που με έβλεπε για πρώτη φο-
ρά, να συγυρίσει τα μαλλιά
μου, κόβοντά τα μόλις-μόλις,
χωρίς καθόλου να τα κοντύ-
νει. Αυτό ήταν και το τελευταίο
μου κούρεμα, που έκανα ως
λαϊκός.

Πέρασαν όμως τα Χριστού-
γεννα, όπως και η επομένη
των Χριστουγέννων, δυο χρο-
νιάρες μέρες, χωρίς καμιά ε-
παλήθευση της εσωτερικής
μου πληροφορίας, που παρ'
όλ' αυτά εξακολούθησε να επι-
μένει.

Είχε πια περάσει και η 27η
Δεκεμβρίου, η εορτή του Α-
γίου Στεφάνου, πάλι χωρίς

καμμιά ένδειξη. Οπότε γύρω στις 8 το βράδυ, ένας από τους πολύ αγαπητούς μου πνευματικούς αδελφούς ζήτησε να συναντηθούμε. Μόλις καθίσαμε, με ρώτησε κατ' ευθείαν: «Θέλεις να γίνεις άγαμος κληρικός;». Δεν μου έδωσε καμμιά άλλη εξήγηση, ούτε ποιός αρχιερέύς με ζητούσε, ούτε σε ποιά υπηρεσία θα υπηρετούσα, ούτε τίποτε. Μου είπε μόνο, ότι έχω μια πάρα πολύ σύντομη διορία, για να το σκεφθώ και ν' αποφασίσω. Του απάντησα αμέσως, ότι δεν μου χρειάζεται χρόνος να σκεφθώ, γιατί είμαι έτοιμος να πω το «ναι». Τότε με πληροφόρησε, ότι με είχε ζητήσει ο Αρχιεπίσκοπος Χρύσανθος και ότι με ήθελε για Γραμματέα της Ιεράς Συνόδου.

Η εσωτερική μου πληροφορία είχε πια επαληθευθεί... Είναι ένα γεγονός, κάτι που μου συνέβη, ως απάντησις του Κυρίου στην προσευχή μου. Μέσα μου ευχαρίστησα και τότε και θα ευχαριστώ πάντα το Θεό, που έφερε έτσι τα πράγματα, ώστε πρώτα να πω το «ναι» και έπειτα να μάθω ποιός με είχε ζητήσει και σε ποιά υπηρεσία θα με τοποθετούσε. Γιατί κατόπιν, παρ' όλα όσα είχαν προηγηθεί, θα κατηγορούσα ίσως τον εαυτό μου, ότι απάντησα αμέσως καταφατικά, επειδή τάχα επηρεάσθηκα απ' τη θέση, όπου επρόκειτο να χρησιμοποιηθώ.

4. Τό δεύτερο γεγονός είναι γιά μένα πιά συγκλονιστικό. Πρώτον, γιατί συνδέεται μέ τίς τελευταῖες στιγμές τῆς

ἐπίγειας ζωῆς τῆς μακαρίτισσας τῆς μητέρας μου. Δεύτερον, γιατί ἡ ἐπέμβασις τοῦ Κυρίου εἶναι ἀκόμα πιό ἄμεση.

Ὁ βαθύς πόθος τῆς μακαρίτισσας τῆς μητέρας μου καί ἡ θερμή προσευχή της γιά μένα, ὅταν μεγάλωσα καί πρίν γίνω κληρικός, ἦταν νά εἶμαι «καλός Χριστιανός» καί νά παντρευτῶ μιά καλή καί φρόνιμη κοπέλα καί, ἂν ἐξακολουθοῦσα νά τό ἐπιθυμῶ, κατόπιν νά χειροτονηθῶ καί κληρικός. Ὅταν ἀποφάσισα καί ἔγινα ἄγαμος κληρικός, ἡ θερμή ἐπιθυμία της καί ἡ συνεχῆς συμβουλή της σ' ἐμένα ἦταν, νά εἶμαι πάντοτε ἕνας «καλός Χριστιανός» καί νά μή ἐπιδιώξω ποτέ τήν προαγωγή μου σέ ἀρχιερέα.

Ἡ ἐπιθυμία αὐτή τῆς μητέρας μου συνδυαζόταν καί μέ τή βασική δική μου κατεύθυνσι, πού πίστευα πώς κάθε στρατός, γιά νά μπορέσῃ νά λειτουργήσῃ καλά, πρέπει νά ἔχῃ ὄχι μόνο καλοῦς ἀξιωματικούς, ἀλλά καί πειθαρχικούς στρατιῶτες. Γι' αὐτό, δέν ἐπιδίωκα νά γίνω ἀρχιερεὺς καί μερικές ἀπ' τίς σοβαρές καί συγκεκριμένες προτάσεις γιά προαγωγή μου τίς εἶχα ἀποκρούσει.

Ἡ μητέρα μου, ἀκούοντας γιά τίς γενικά ἀρνητικές διαθέσεις τῶν Ἀρχιερέων ἀπέναντί μου³, ἐπίσης δέ βλέ-

ποντας καί τή δική μου στάσι, ἦταν ἱκανοποιημένη καί ἥσυχη. Τό πόσο οἱ σκέψεις της καί οἱ πόθοι της ἦταν δεμένοι μέ τό νά μή προαχθῶ σέ ἀρχιερέα δείχνει καί τό ἀκόλουθο περιστατικό.

Ἐνῶ βρισκόμουν στή Θεσσαλονίκη, ὁ μακαρίτης καθηγητής Τρεμπέλας, μέ τή βοήθεια τοῦ τότε πολύ φίλου καί συμπατριώτου του Ἀρχιεπισκόπου Θεοκλήτου καί δύο-τριῶν Ἀρχιερέων, χωρίς ἐγώ νά ξέρω ἀπολύτως τίποτε, κατῴρθωσαν νά συμπληρώσουν τά δικαιολογητικά μου καί νά μέ ἐγγράψουν στόν κατάλογο τῶν «πρός ἀρχιερατείαν ἐκλογίμων». Μία κυρία, νομίζοντας ὅτι θά εὐχαριστήσῃ τή μητέρα μου ἂν τό μάθαινε, πῆγε μέ χαρά καί τῆς ἀνήγγειλε τό γεγονός. Ἐκείνη ὅμως, ἀντί νά χαρῇ, ἀπ' τήν ταραχή της δέν κατάλαβε καλά καί νόμισε, πῶς μέ εἶχαν κιόλας ἐκλέξει ἀρχιερέα καί ἀπ' τή στενοχώρια της παρά λίγο νά πάθῃ συγκοπή. Εἶδαν κι ἔπαθαν νά τήν συνεφέρουν κι ὅταν ἐπί τέλους κατάλαβε τί εἶχε γίνει ἡσύχασε.

Αὕτη ἦταν ἡ στάσις καί οἱ διαθέσεις τῆς μακαρίτισσας τῆς μητέρας μου στό ζήτημα αὐτό. Περί τά δέκα ὅμως λεπτά πρὶν τό θάνατό της, μοῦ ἔγνεψε καί πῆγα κοντά της καί, δείχνοντας πρὸς τό πάνω μέρος τῆς πόρτας τοῦ δωματίου της, μοῦ ψιθύρισε αὐτά ἀκριβῶς τά λόγια, πού ἦσαν καί τά τελευταῖα της: «Παιδί μου, Ἐκεῖνος μοῦ εἶπε, πῶς αὐτό πού ἀποφεύγαμε τόσα χρόνια θά γίνη». Αὐτά εἶπε καί ἔκλεισε τά μάτια της, ἐνῶ σέ λίγα λεπτά ἡ ψυχὴ της ἔφευγε ἥσυχα, γιά νά συναντήσῃ Ἐκεῖνον, πού τῆς εἶπε τά λόγια, πού μοῦ εἶχε ἐπαναλάβει.

3. Χαρακτηριστικά τῶν τότε διαθέσεων πολλῶν Ἀρχιερέων ἀπέναντί μου εἶναι τὰ ἑξῆς:

Ὅπως κυκλοφοροῦσε τότε στούς ἐκκλησιαστικούς κύκλους καί δημοσιευόταν καί στίς ἐφημερίδες, κάθε φορά πού ἐτοιμαζόταν καινούργιος Καταστατικός Χάρτης τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, περιλαμβάνονταν καί διατάξεις, πού νά μοῦ ἀποκλείουν τήν προαγωγήν εἰς Ἀρχιερέα καί κυρίως τήν ἐκλογήν ὡς Ἀρχιεπισκόπου, μή ἐπιτρέποντας οὔτε καί τήν ἐγγράφῃ μου στόν κατάλογο τῶν πρὸς ἀρχιερατείαν ἐκλογίμων. Π.χ. εἰς τό σχέδιον τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τοῦ 1962 ἡ παράγρ. 2 τοῦ ἀρθροῦ 37 ὥριζε, ὅτι γιά τή θέσιν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου μποροῦσε νά ἐκλεγοῦν μόνο οἱ ἐν ἐνεργείᾳ Μητροπολίτες, καί μάλιστα ἂν εἶχαν συμπληρώσει τουλάχιστον «δεκαετῇ ἐνεργόν ὑπηρεσίαν Μητροπολίτου». Ἐπειδὴ ὅμως τότε ἔγινε πολὺς θόρυβος γιά τὴ διάταξιν αὐτή, στό σχέδιον τοῦ 1964 ἡ δεκαετία ἔγινε «τουλάχιστον τριετία», ἀλλὰ καί πάλιν ὡς ὑποψήφιοι καί ἐκλόγιμοι γιά τήν Ἀρχιεπισκοπὴν μποροῦσε

νά είναι μόνο οι έν ενεργεία Μητροπολίτες, καί μάλιστα ἐφ' ὅσον είχαν διατελέσει τό ἐλάχιστο μιά φορά Συνοδικοί. Ἦς σημειωθῇ, ὅτι σέ ὅλους τούς μέχρι τότε Καταστατικούς ἐκλόγιμοι γιά τήν Ἱεραρχίαν μποροῦσε νά είναι «ὅλοι οἱ Ἕλληνες κληρικοί ἀνήκοντες εἰς τήν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν» (ἄρθρον 15/τοῦ 611/1943, καί 12 ΒΔ 1959).